

Sarajevo, 30.08.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.08.2021. - 27.08.2021.

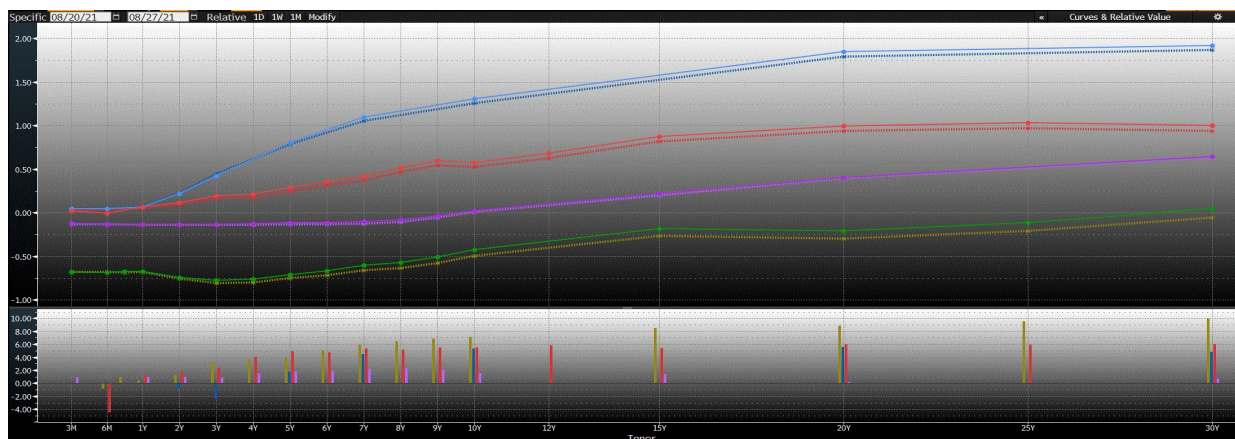
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	20.8.21 - 27.8.21				20.8.21 - 27.8.21				20.8.21 - 27.8.21				20.8.21 - 27.8.21			
2 godine	-0,75	-	-0,74	↗	0,22	-	0,22	→	0,10	-	0,12	↗	-0,12	-	-0,11	↗
5 godina	-0,75	-	-0,71	↗	0,78	-	0,80	↗	0,24	-	0,29	↗	-0,13	-	-0,11	↗
10 godina	-0,50	-	-0,42	↗	1,26	-	1,31	↗	0,52	-	0,58	↗	0,01	-	0,03	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	20.8.21 - 27.8.21			
3 mjeseca	-0,672	-	-0,668	↗
6 mjeseci	-0,682	-	-0,690	↘
1 godina	-0,667	-	-0,662	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.08.2021. godine (pune linije) i 20.08.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nakon dužeg perioda slabih promjena prinosi obveznica eurozone su polovinom protekle sedmice zabilježili izražen rast. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih obveznica su povećani između 1 i 7 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 1 i 9 baznih poena. Najveće promjene zabilježene su kod prinosa obveznica sa dužim rokovima dospelja. Do rasta prinosa je, prema mišljenju analitičara, došlo najviše pod uticajem pozicioniranja investitora uoči očekivanog većeg nivoa emisija obveznica u septembru, kao i izjava zvaničnika ECB o pitanju makroekonomskih prognoza i PEPP programa ove institucije. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je ECB spremna da odgovori na bilo koju vrstu poremećaja na tržištu, koja bi mogla uslijediti nakon što Fed počne sa procesom povlačenja monetarnih stimulansa, ali i signalizirao da ECB neće žuriti sa odlukom o načinu provođenja programa kupovina obveznica kada u martu naredne godine istekne program hitne pomoći (PEPP). Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da će „za nekoliko dana“ ECB ponovo objaviti ekonomske prognoze, ali da se u prošlosti pokazalo da su nakon revidiranih prognoza podaci bili bolji, sa stanovišta ekonomskog rasta, a

isti bi slučaj mogao biti u narednim sedmicama. Dodao je da su svi vodeći indikatori za III kvartal pozitivni, da se očekuje dostizanje nivoa GDP-a od prije pandemije do kraja ove godine, te da bi inflacija u Evropi u isto vrijeme mogla rasti blizu nivoa od 3%, dok se značajnije smanjenje inflacije očekuje u narednoj godini. Naredna sjednica ECB je zakazana za 9. septembar, kada se očekuje i saopštenje najnovijih makroekonomskih prognoza ove institucije. Prošle sedmice objavljen je zapisnik sa posljednje sjednice ECB iz jula, koji je pokazao da nove smjernice o budućnosti monetarne politike ne predstavljaju neophodno značenje da će kamatne stope ostati „niže duži period“ ukoliko ECB uspije da održi inflatorna očekivanja na ciljanom nivou. Takođe, ovaj zapisnik je pokazao da je postojala opšta saglasnost da se rasprava o budućnosti APP (redovni program kupovina obveznica ECB) odgodi za neku buduću sjednicu. ECB je objavila podatke koji su pokazali da je kreditiranje kompanija u eurozoni nastavilo da bilježi usporenje prošlog mjeseca, te je time nastavljen trend smanjenog kreditiranja, što će vjerovatno povećati zabrinutost među kreatorima monetarne politike vezano za odlučnost banaka da povećaju kreditiranje.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	AVG	59,6	59,5	60,2
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	JUL	7,6%	7,6%	8,3%
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	AVG	-4,9	-5,3	-4,4
4.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	AVG	100,4	99,4	100,7
5.	Ifo oček. povj. investitora za 6 mjeseci – Njemačka	AVG	100,0	97,5	101,0
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	SEP	-0,5	-1,2	-0,4
7.	Indeks uvoznih cijena – Njemačka (G/G)	JUL	13,8%	15,0%	12,9%
8.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	AVG	112	110	113
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	AVG	-	114,2	115,9
10.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	II kvartal	1,5%	1,6%	-2,0%
11.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	JUN	-	28,4%	40,1%
12.	Stopa nezaposlenosti – Finska	JUL	-	7,1%	7,6%
13.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	JUL	-	15,3%	15,4%
14.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	JUL	-	5,2%	9,8%

SAD

Godišnji simpozijum Fedu u Jackson Hole je održan u petak na tematiku “Makroekonomska politika u neravnomjernoj ekonomiji”. Tržišni analitičari su ocijenili da je govor predsjednika Fedu Powella u vezi s ekonomskim očekivanjima neutralan do blago pesimističan. Powell je podržao ideju da će sužavanje programa kupovina obveznica vjerovatno biti najavljeno krajem ove godine, ali nije naveo vremenski okvir za to sužavanje. Dodao je da je od julskog sastanka FOMC-a uočen veći napredak u vidu snažnog izvještaja o zapošljavanju za juli, ali i jačem širenju delta soja Covid19. Takođe je izjavio da će Fed pažljivo analizirati dolazeće podatke i razvoj rizika. Predsjednik Fedu iz Atlante Bostic je izjavio da bi bilo razumno da Fed obustavi program kupovine obveznica od oktobra ukoliko se nastavi snažno povećanje zaposlenosti, dodajući da bi bio zadovoljan ako se sa ovim počne u oktobru, ukoliko broj radnih mjesta u avgustu dostigne nivo od milion radnih mjesta koja su otvorena u prethodna dva mjeseca. Potpredsjednik Fedu Clarida je izjavio da se zalaže da se počne sa smanjivanjem kupovina obveznica Fedu krajem ove godine, ukoliko se nastavi snažno povećanje broja radnih mjesta.

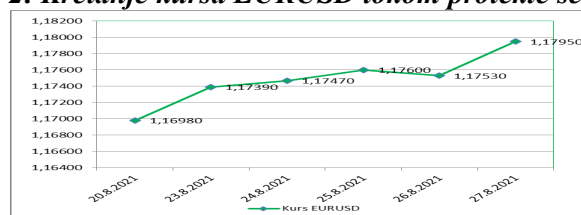
Predstavnički dom SAD je sa 220:212 glasova podržao rezoluciju o budžetu vrijednu 3,5 biliona USD, pod uticajem pritiska i kampanje iz Bijele kuće, kao i uvjeravanja predsjedavajuće Predstavničkog doma Pelosi koja je pomogla u ujedinjenju pojedinih frakcija demokrata da se usmjere ka osnovi ekonomske agende predsjednika Bidena. Predsjednik Biden je istakao da Predstavnički dom čini značajan napredak ka istorijskim investicijama koje će transformisati Ameriku – smanjenje poreza za zaposlene porodice, te pozicioniranje američke ekonomije na putu dugoročnog ekonomskog rasta. Vezano za pitanje geopolitičkih odnosa, predsjednik Biden je odbacio molbu saveznika G7 za produženje povlačenja iz Afganistana do 31. avgusta.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	AVG	62,0	61,2	63,4
2.	PMI uslužnog sektora P	AVG	59,2	55,2	59,9
3.	Kompozitni PMI indeks P	AVG	-	55,4	59,9
4.	Indeks prerađ.sektora Feda iz Ričmonda	AVG	24	9	27
5.	Prodaja novih kuća (M/M)	JUL	3,1%	1,0%	-2,6%
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	20. avgust	-	1,6%	-3,9%
7.	Porudžbine trajnih dobara P	JUL	-0,3%	-0,1%	0,8%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. avgust	350.000	353.000	349.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. avgust	2.772.000	2.862.000	2.865.000
10.	GDP (Q/Q) S	II kvartal	6,7%	6,6%	6,3%
11.	Indeks raspoloženja potrošača	22. avgust	-	57,2%	56,5%
12.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	JUL	1,0%	0,6%	1,2%
13.	Lična primanja	JUL	0,3%	1,1%	0,2%
14.	Lična potrošnja	JUL	0,4%	0,3%	1,1%
15.	PCE deflator (G/G)	JUL	4,1%	4,2%	4,0%
16.	Indeks povjerenja potrošača Univ iz Mič. F	AVG	70,8	70,3	81,2

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1698 na nivo od 1,1795.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomski oporavak Velike Britanije je oštro usporen u prošlom mjesecu uprkos uklanjanju preostalih restrikcija uvedenih zbog pandemije. Razlog usporenja u velikoj mjeri dolazi kao posljedica toga što su kompanije pretrpile najveći nedostatak radne snage i sirovina u posljednjih deset godina. Posljednji rezultati istraživanja, koje je objavio Markit, pokazuju da je rast u privatnom sektoru tokom avgusta usporen na najniži nivo u posljednjih šest mjeseci. Maloprodaja u Velikoj Britaniji je tokom avgusta zabilježila najveći rast u posljednjih skoro sedam godina, pri čemu su porudžbine zabilježile novi vrhunac, dok su zalihe smanjene na rekordno nizak nivo, što se odrazilo na cijene.

Proizvodnja automobila u Velikoj Britaniji je smanjena na najniži julski nivo od 1956. godine pod uticajem globalnog nedostatka poluprovodničkih čipova i osoblja koje se moralo samoizolovati zbog virusa Covid19. Volumen proizvodnje je smanjen za 37,6% godišnje, te je u prošlom mjesecu proizvedeno 53.438 vozila. S druge strane, "dramatični" oporavak na tržištu rada je doveo do rasta plata, ali i ukazao na nedostatak kvalifikovane radne snage u nekim industrijama.

Odluka o povlačenju poreske olakšice za kupovinu nekrentina se odrazila na ovo tržište. Broj prodatih kuća u Velikoj Britaniji je smanjen za više od 50% tokom prošlog mjeseca, nakon što je povučena poreska olakšica kojom je podstaknuta prodaja nekretnina tokom pandemije Covid19. Kancelarija za praćenje poreza u Velikoj Britaniji je objavila vijest da je tokom jula prodato 73.740 kuća, što je za 63% manje u odnosu na juni, kada su kupci ubrzali procese kupovine kako bi iskoristili poresku olakšicu.

Uprava za finansijski nadzor (Financial Conduct Authority, FCA) je objavila da najveća svjetska berza kriptovaluta Binance nije odgovarajuća da bi nadzor nad njenim poslovanjem bio odgovarajući, te ističe da postoje značajniji rizici za klijente koji koriste njene usluge. Ova berza je bila pod pritiscima brojnih regulatora širom svijeta tokom proteklih sedmica zbog zabrinutosti vezano za korištenje kriptovaluta u pranju novca i rizika za klijente. FCA je tokom juna berzi Binance zabranila obavljanje aktivnosti koje su pod nadzorom FCA, te je uvela nekoliko zahtjeva na ovoj platformi.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor P	AVG	59,5	60,1	60,4
2.	PMI uslužni sektor P	AVG	59,1	55,5	59,6
3.	PMI kompozitni indeks P	AVG	58,7	55,3	59,2
4.	CBI porudžbine prerađivačkog sektora	AVG	16	18	17

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, te je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,85880 na nivo od 0,85692. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, te je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3623 na nivo od 1,3764.

JAPAN

Početkom protekle sedmice su objavljeni PMI indeksi za avgust koji su nastavili da bilježe smanjenje u avgustu. Iz IHS Markit je saopšteno da su firme bile suočene sa ozbiljnim poremećajima u lancu ponude usljed globalnog manjka poluprovodnika. Takođe, član MPC BoJ Nakamura je upozorio na mogućnost da bi situacija sa manjkom čipova za poluprovodnike, ukoliko potraje do ostatka ove godine, mogla uticati na to da fabrike u jugoistočnoj Aziji ostanu zatvorene, te je time naglasio ograničenja na strani ponude. S druge strane, ministar ekonomije Japana Nishimura je izjavio da nema promjena u prognozama da bi GDP trebalo da se do kraja ove godine oporavi na nivo zabilježen prije pandemije, uprkos rastućoj zabrinutosti vezano za širenje Covid19 u ovoj zemlji. U mjesečnom izvještaju Vlade za avgust se navodi da ekonomija nastavlja da bilježi rast, ali da pokazuje određene slabosti jer su uslovi i dalje ozbiljni zbog pandemije. Ministar zadužen za kontramjere Covid19, je izjavio da se u Japanu razmišlja o tome da se vanredno stanje proširi na još 8 regija, na ukupno 21, kako bi se obuzdao oštar rast zaraženih Covid19. Vlada je ovakvo stanje do sada proglasila u 13 od ukupno 47 regija, uključujući glavni grad Tokio, te se očekuje da restrikcije ostanu na snazi do 12. septembra. Najviši zvaničnici Japana imaju povećana očekivanja da bi liječenje „koktelom antitijela“ mogao predstavljati još jedan stub u naporima ove nacije da se bori protiv pandemije, a nakon što se prethodnih mjeseci uglavnom oslanjalo na vakcinaciju, te nakon što je upotreba ovog lijeka proširena i na pacijente koji se ne nalaze na bolničkom liječenju. Vodeća stranka Japana liberalnih demokrata bi sljedećeg mjeseca trebalo da održi izbore čelnika ove stranke u vrijeme kada opada popularnost aktuelnog premijera Suga. Kao protukandidat premijeru na ovim izborima će biti bivši ministar vanjskih poslova Kishida.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

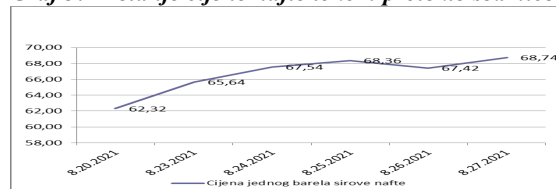
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	AVG	-	45,9	48,8
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	AVG	-	52,4	53,0
3.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	AVG	-	43,5	47,4
4.	Prodaje u tržišnim centrima (G/G)	JUL	-	4,2%	-1,6%
5.	Prodaje u supermarketima (G/G)	JUL	-	4,6%	1,7%
6.	Vodeći indeks (final.)	JUN	104,1	104,1	102,6
7.	Koicidirajući indeks (final.)	JUN	94,0	94,5	92,1
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	JUL	93,4%	93,4%	96,6%
9.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G)	JUL	1,3%	1,1%	1,3%
10.	Stopa inflacije – Tokio	AVG	-0,3%	-0,4%	-0,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 128,44 na nivo od 129,54. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 109,78 na nivo od 109,84.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,32 USD (53,27 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta. Na zatvaranju tržišta, u ponedjeljak, cijena nafte je zabilježila rast od 5,33% u odnosu na dan ranije, što je najveći dnevni rast cijene od novembra. Ovim je prekinut sedmodnevni uzastopni pad cijene nafte, a što je rezultat deprecijacije dolara i rasta dioničkih indeksa, koji su imali veći efekat na cijenu nafte nego povećani broj zaraženih novim sojem virusa. Pojedini analitičari očekuju da će u ovoj sedmici doći do većeg usklađivanja, ali da će raspoloženje tržišta i dalje biti usmjereno ka tome da će ovo tržište biti „tržište medvjeda“. Do sredine sedmice cijena je nastavila rasti, nakon što je američki regulator za lijekove dao potpuno odobrenje za vakcinu Pfizer kao zaštitu protiv virusa Covid19, što je potaknulo očekivanja investitora da će se tražnja za naftom povećati. Još jedan signal koji je uticao na rast cijene nafte jeste i taj da je Kina svela broj lokalnih zaraza na nulu, dok drumski saobraćaj pokazuje znakove oporavka. Takođe, Kina je ponovo otvorila luku Ningbo, koja je jedna od najprometnijih na svijetu, nakon što je bila dvije sedmice zatvorena. Takođe, podaci o stanju zaliha nafte u SAD, koji su pokazali da je došlo do njihovog smanjenja, su dali doprinos rastu cijene nafte. Blagi pad cijene zabilježen je u četvrtak, a rezultat je pojačane zabrinutosti da bi rast broja zaraženih delta sojem virusa mogao umanjiti tražnju za naftom. Krajem sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta pod uticajem ekstremno opasne oluje „Ida“ koja je kategorisana u kategoriju 4, a koja je izazvala strah od razaranja u Luizijani i ostalim državama regije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,74 USD (58,28 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 10,30%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.781,11 USD (1.522,58 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta i uglavnom je bila pod uticajem očekivanja saopštenja na godišnjem simpoziju Feda u Jackson Hole, na kojem su investitori očekivali da će biti saopšteno više informacija o monetarnoj politici Feda. Početkom sedmice cijena zlata je povećana na najviši nivo u posljednje dvije sedmice pod uticajem deprecijacije dolara, ali i špekulacija da bi Fed mogao odložiti odluku o usporanju kvantitativnih olakšica. Ove špekulacije su pojačane nakon što je predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan ukazao na to da će uticaj novog delta soja virusa barem izazvati raspravu među članovima FOMC-a. Sredinom sedmice cijena je zabilježila pad, ali se i dalje kretala u uzanom rasponu s obzirom na iščekivanja investitora vezano za saopštenja sa godišnjeg simpozija u Jackson Hole, na osnovu kojih bi se moglo naslutiti u kom pravcu će se odvijati odluke o daljem ublažavanju monetarnih stimulansa u SAD. Takođe, širenje pandemije i uticaj na ekonomski rast, su uticali na investitore i njihove odluke o pozicioniranju u zlatu. U svakom slučaju, poseban fokus je bio na obraćanju predsjednika Feda Powella.

Cijena zlata je tokom trgovanja u petak imala tendenciju rasta pod uticajem deprecijacije USD i viših cijena dionica, ali i nakon izjava predsjednika Feda Powella na samitu u Jackson Hole kojima je sugerisao da Fed neće pretjerano reagovati na skoriji rast inflacije, koji se i dalje posmatra kao privremen.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.817,57 USD (1.540,97 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 2,05%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

